

บันทึกการประชุม

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ.

สถานิติบัญญัติแห่งชาติ

ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๐

วันศุกร์ที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

ณ ห้องประชุมกรรมการฯ หมายเลข ๒๑๙ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒

กรรมการวิสามัญ ผู้มาประชุม คือ

๑. ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์

๒. นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์

๓. ศาสตราจารย์กิตติคุณบวรศักดิ์ อุวรรณโณ

๔. นายสุพจน์ ไข่มุกด์

๕. ศาสตราจารย์พิเศษธนนิติ เศรษฐบุตร

๖. นายมนตรี ศรีเอี่ยมสะอาด

๗. พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม

๘. นายเชาวนยะ ไตรมาศ

๙. พลเอก ดนัย มีชูเวท

๑๐. พลเอก ทรงกิตติ จักกาบาตร์

๑๑. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง

๑๒. นายธีระพงษ์ วงศ์วิลาส

๑๓. นายพรศักดิ์ เจียรณัย

๑๔. นายพันธุ์ชัย วัฒนชัย

๑๕. พลเอก ยุทธศิลป์ โดยขึ้นงาม

๑๖. นายวิทยา ฉายสุวรรณ

๑๗. นายสุชาติ ตระกูลเกษมสุข

๑๘. ศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต

ประธานคณะกรรมการวิสามัญ

รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่หนึ่ง

รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่สอง

รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่สาม

กรรมการวิสามัญและที่ปรึกษา

กรรมการวิสามัญและที่ปรึกษา

กรรมการวิสามัญและที่ปรึกษา

กรรมการวิสามัญ

กรรมการวิสามัญ

กรรมการวิสามัญ

กรรมการวิสามัญ

กรรมการวิสามัญ

กรรมการวิสามัญ

กรรมการวิสามัญ

กรรมการวิสามัญ

กรรมการวิสามัญ

กรรมการวิสามัญ

เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ

กรรมการวิสามัญ ผู้ลาการประชุม คือ

๑. พลเอก จิระเดช โมกษะสมิต

๒. ศาสตราจารย์บรรเจิด สิงคะเนติ

๓. นายพจน์ อร่ามวัฒนานนท์

๔. พลเรือเอก พลเดช เจริญพูล

มีนา

ผู้แปรญัตติ คือ

๑. นายก้านรงค์ จันทิก

๒. นายธานี อ่อนละเอียด

๓. นายเจริญศักดิ์ ศาลากิจ

๔. พลเรือเอก ธราธร ขจิตสุวรรณ

๕. ร้อยตำรวจตรี พงษ์นิวัฒน์ ยุธภัณฑ์บริการ

๖. นายสมชาย แสงวงการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

- นางสาวกมลกานต์ ศรสุวรรณ

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

- นายอัลดเดช คนชื้อ

นิติกรชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

- นายภุชณะ ยอดสุวรรณ์

นิติกรปฏิบัติการ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๑. นายบุญเสริม นาคสาร

เจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญทรงคุณวุฒิ

๒. นายอดิเทพ อูยยะพัฒน์

ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี ๓

๓. นายภาสพงษ์ เรณูมาศ

ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี ๕

๔. นายสุภัทร แสงประดับ

นักวิชาการคดีรัฐธรรมนูญชำนาญการ

๕. นางสาวอนุสรา แสงศักดิ์

ผู้ช่วยเลขานุการตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการธิการวิสามัญ ตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติพ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๘๖ วรรคสาม คือ

- นางปิยาภา ชระธีระคุปต์

นิติกรปฏิบัติการ

กลุ่มงานคณะกรรมการธิการวิสามัญ ๕

เริ่มการประชุมเวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมาธิการวิสามัญมาครบองค์ประชุมแล้ว ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ ประธาน
คณะกรรมการธิการวิสามัญ ได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม
สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม

ตามที่ได้มีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเสนอคำแปรญัตติต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. จำนวน ๗ คน ซึ่งแบ่งได้เป็น ๔ กลุ่ม คือ กลุ่มที่ ๑ เรื่องการละเมิดอำนาจศาล กลุ่มที่ ๒ เรื่องมาตรการบังคับชั่วคราวก่อนการวินิจฉัยของศาล กลุ่มที่ ๓ เรื่องมาตรการบังคับตามคำวินิจฉัยของศาล และกลุ่มที่ ๔ เรื่องการดำรงตำแหน่งของประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามบทเฉพาะกาล ซึ่งกลุ่มที่ ๑ - ๓ คณะกรรมาธิการเห็นด้วยในหลักการและได้แก้ไขแล้ว คงเหลือกลุ่มที่ ๔ ที่จะต้องมีการอภิปรายในการประชุมวันนี้ต่อไป

ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

ที่ประชุมมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุมครั้งที่ ๙/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเสนอเพื่อพิจารณา

๓.๑ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. เรียงตามลำดับรายการ

ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ในส่วนของเฉพาะกาลโดยได้พิจารณามาตรา ๗๖ ถึงมาตรา ๗๘ ซึ่ง ศาสตราจารย์กิตติคุณบวรศักดิ์ อุวรรณโณ รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่สอง ได้รับมอบหมายให้ยกร่างตามมติที่ประชุม รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ได้แจกในห้องประชุม สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

มาตรา ๗๖

รอกการพิจารณา

ประเด็นอภิปราย

การกำหนดให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามบทเฉพาะกาล ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า ร่างที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติรับหลักการ มาตรา ๗๖ กำหนดให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งดำรงตำแหน่งยังไม่ครบวาระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน ยังอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ แต่ที่ประชุมมีความเห็นร่วมกันว่า ควรกำหนดให้ตุลาการตามความในวรรคนี้ ซึ่งมีจำนวน ๔ คน ดำรงตำแหน่งต่อไปโดยไม่ต้องนำคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบันมาใช้บังคับ

ส่วนความในวรรคสองซึ่งเป็นการกำหนดให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่ดำรงตำแหน่งครบวาระแล้ว แต่ยังปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษา

ความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๔/๒๕๖๐ นั้น ที่ประชุมมีความเห็นร่วมกันว่า ควรให้ตุลาการกลุ่มนี้คงอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

สำนักจากนั้นที่ประชุมได้พิจารณาเนื้อหาของบทบัญญัติที่ยกร่างขึ้นใหม่โดยมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะดังนี้

นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์ รองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่หนึ่ง ได้เสนอปรับปรุงถ้อยคำ ดังนี้ ความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๗๖ วรรคหนึ่ง ควรเพิ่มความเป็น “และให้ถือว่าตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไปตามวรรคนี้และยังคงอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามวรรคสองมีจำนวนครบตามองค์ประกอบตามมาตรา ๘ แล้ว” ส่วนความในวรรคสอง ควรเพิ่มความเป็น “บรรดาที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามตำแหน่งครบวาระตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ยังคงอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไป” เพื่อให้เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๗๖ ในเบื้องต้นเป็นดังนี้

“มาตรา ๗๖ ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งดำรงตำแหน่งยังไม่ครบวาระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ บรรดาที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ ยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือพ้นสวสดตำแหน่งตามมาตรา ๑๘ (๒) (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) แต่มีให้นำคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘ และมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับ และให้ถือว่าตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไปตามวรรคนี้และยังคงอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามวรรคสองมีจำนวนครบตามองค์ประกอบตามมาตรา ๘ แล้ว

ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งต้องอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๔/๒๕๖๐ เรื่อง ให้งดเว้นการคัดเลือกหรือสรรหาบุคคลให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๓/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ บรรดาที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามตำแหน่งครบวาระตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ยังคงอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่แต่งตั้งขึ้นใหม่ตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๕) จะเข้ารับหน้าที่”

เนื่องจากในมาตรานี้มีผู้แปรญัตติ ดังนั้น เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปอย่างรอบคอบจึงต้องรอการรับฟังเหตุผลประกอบการชี้แจงคำแปรญัตติต่อไป

มาตรา ๗๗

รอกการพิจารณา

ประเด็นอภิปราย

สำนัก กระบวนการสรรหาบุคลากรใหม่แทนบุคลากรที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระแต่ยังคงอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ ประธานคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า ความในมาตรา ๗๗ ที่ได้ร่างขึ้นใหม่เป็นการกำหนดให้มีการสรรหาตุลาการใหม่แทนตุลาการกลุ่มที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระแต่ยังคงอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปโดยกำหนดให้เริ่มการสรรหาให้ครบจำนวนภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ โดยให้เลขาธิการวุฒิสภาประกาศวันเริ่มการสรรหา ซึ่งความในมาตรา ๗๖ ได้กำหนดไว้แล้วว่า จะต้องสรรหาตุลาการที่มีองค์ประกอบซึ่งเป็นคุณสมบัติเฉพาะในด้านใดบ้าง จึงไม่จำเป็นต้องให้คณะกรรมการสรรหาวินิจฉัยคุณสมบัติของตุลาการอีก ดังนั้นจึงตัดความในมาตรา ๗๗ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ตามร่างที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติรับหลักการออก

ต่อหลักการข้างต้น พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม กรรมการธิการวิสามัญและที่ปรึกษา ได้ตั้งคำถามต่อที่ประชุมว่า นับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับนับจนถึง ๑๘๐ วัน เลขาธิการวุฒิสภาสามารถประกาศวันเริ่มการสรรหาในวันใดวันหนึ่งในช่วงเวลา ๑๘๐ วันก็ได้ใช่หรือไม่

ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ ประธานคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า
เลขาธิการวุฒิสภาสามารถประกาศวันเริ่มการสรรหาในวันใดวันหนึ่งในช่วงเวลา ๑๘๐ วันได้เมื่อมีความพร้อม
ทั้งงานและบุคลากร

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๗๗ ในเบื้องต้นเป็นดังนี้

“มาตรา ๗๗ ทรงในสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้องค์การอิสระแต่งตั้งและส่งชื่อผู้แทนให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเพื่อประกอบเป็น คณะกรรมการสรรหาตามมาตรา ๑๑ ในวาระเริ่มแรก ให้เริ่มการคัดเลือกและการสรรหาตุลาการ ศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๘ ววรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๕) ให้ครบจำนวนภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ โดยให้เลขาธิการวุฒิสภาประกาศวันเริ่ม การสรรหาเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ประกาศวันเริ่มการสรรหา ให้องค์กรอิสระแต่งตั้งและส่งชื่อผู้แทน
ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเพื่อประกอบเป็นคณะกรรมการสรรหาตามมาตรา ๑๑

เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งแล้ว หากองค์กรอิสระใดยังไม่อาจแต่งตั้งผู้แทนได้ หรือในกรณีที่ไม่มีผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรให้คณะกรรมการสรรหาปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ โดยให้ถือว่าคณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่ แต่ไม่ตัดสินหรือองค์กรอิสระที่จะแต่งตั้งผู้แทนมาในภายหลัง การแต่งตั้งดังกล่าวไม่มีผลให้การดำเนินการของคณะกรรมการสรรหาที่ได้ดำเนินการไปแล้วต้องเสียไป

ภายในสิบห้าวันนับแต่วันพ้นจากกระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการสรรหา
พิจารณาและวินิจฉัยว่าประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ใน

วันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญหรือไม่

ในกรณีที่คณะกรรมการสรรหามีคำวินิจฉัยว่าประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญผู้หนึ่งพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันถัดจากวันที่คณะกรรมการสรรหามีคำวินิจฉัย และเพื่อประโยชน์ในการรับบำเหน็จตอบแทนตามมาตรา ๒๖ ให้ถือว่าครบพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวเป็นครบพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุสุดอภ

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด”

เนื่องจากในมาตรานี้มีผู้แปรญัตติ ดังนั้น เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปอย่างรอบคอบจึงต้องรอการรับฟังเหตุผลประกอบการชี้แจงคำแปรญัตติต่อไป

มาตรา ๗๘

รอกการพิจารณา

ประเด็นอภิปราย

พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม กรรมการธิการวิสามัญและที่ปรึกษา ได้เสนอความเห็นต่อที่ประชุมว่า ควรเชิญเลขาธิการวุฒิสภามาให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการเกี่ยวกับกระบวนการสรรหา เนื่องจากความในมาตรา ๗๘ กำหนดให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการสรรหาผู้สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นตุลาการให้ครบตามจำนวนที่จะต้องสรรหาภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ประกาศปิดรับสมัคร ซึ่งระยะเวลาดังกล่าวเพียงพอต่อการดำเนินการหรือไม่ เนื่องจากในทางปฏิบัติที่ผ่านมาระยะเวลา ๓๐ วันไม่เพียงพอต่อการดำเนินการเพราะต้องมีกระบวนการรับสมัคร คัดเลือก และตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลด้วย

จากนั้น นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์ รองประธานคณะกรรมการธิการวิสามัญ คนที่หนึ่ง ได้เสนอปรับปรุงถ้อยคำในมาตรา ๗๘ วรรคหนึ่ง เป็น “ให้คณะกรรมการสรรหาตามมาตรา ๗๗ ดำเนินการสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามจำนวนที่ยังว่างอยู่มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๕)” เพื่อให้การอ้างอนุมาตราสอดคล้องกับเนื้อหาในวรรคหนึ่งซึ่งกล่าวถึงเฉพาะการสรรหาตุลาการเท่านั้น ซึ่งเนื้อหาใน (๑) และ (๒) ที่ตัดออกนั้น เป็นเรื่องการคัดเลือกตุลาการซึ่งจะกำหนดรายละเอียดไว้ในมาตรา ๗๘ วรรคสอง

ศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต เลขานุการคณะกรรมการธิการวิสามัญ ได้เสนอความเห็นต่อที่ประชุมว่า ควรกำหนดบทเฉพาะกาลเกี่ยวกับการสรรหาหรือคัดเลือกตุลาการแทนตุลาการที่พ้นจากตำแหน่งควรกำหนดไว้อย่างกว้างจะเหมาะสมกว่าการระบุว่าต้องสรรหาตุลาการในสัดส่วนใดบ้าง เนื่องจากเพื่อป้องกันปัญหาในทางปฏิบัติหากมีผู้ดำรงตำแหน่งตุลาการว่างลงในสัดส่วนที่นอกเหนือจากที่บทเฉพาะกาลกำหนดไว้ซึ่งแม้ว่าตุลาการจะคงเหลือกี่คนก็ตามก็ต้องสรรหาให้ครบตามจำนวน ๔ คน

ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ ประธานคณะกรรมการธิการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่าการกำหนดให้ตุลาการ ๔ คนที่ยังไม่ครบวาระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ อยู่ในตำแหน่งต่อไปจนครบวาระตามรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว นั้น มีข้อเท็จจริงว่าคุณสมบัติเฉพาะที่เป็นองค์ประกอบของตุลาการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่กำหนดสัดส่วนไว้ในแต่ละอนุมาตรานั้น ไม่สอดคล้องกับสัดส่วนที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่ง

ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ซึ่งร่างที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติรับหลักการกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหาเป็นผู้วินิจฉัย แต่ได้ยกร่างใหม่ว่าการสรรหาตุลาการใหม่นั้นต้องสรรหาจากผู้มีคุณสมบัติเฉพาะซึ่งเป็นองค์ประกอบในสัดส่วนใดตามมาตรา ๘ บ้าง

พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม กรรมการธิการวิสามัญและที่ปรึกษา ได้เสนอความเห็นต่อที่ประชุมว่า หากจะกำหนดให้กรรมการสรรหาเป็นผู้วินิจฉัยว่าจะต้องมีการสรรหาตุลาการแทนตำแหน่งที่ว่างตามมาตรา ๘ อนุมาตราใดบ้างจะเหมาะสมหรือไม่ เนื่องจากการกำหนดในบทเฉพาะกาลไว้ว่าจะต้องสรรหาจากสัดส่วนใดบ้าง ในอนาคตหากมีการสรรหาตุลาการใหม่แทนตุลาการที่ครบวาระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จะมีปัญหาในการวินิจฉัยหรือไม่ว่าจะต้องแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างจากสัดส่วนใด

สำนักงาน ต่อประเด็นข้างต้น ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ ประธานคณะกรรมการธิการวิสามัญได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า ควรให้เป็นหน้าที่และอำนาจในการบริหารจัดการของศาลรัฐธรรมนูญ

จากนั้น นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์ รองประธานคณะกรรมการธิการวิสามัญ คนที่หนึ่ง ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า การกำหนดบทเฉพาะกาลมีประเด็นสำคัญอยู่ที่การสรรหาและคัดเลือกตุลาการแทนตุลาการที่ครบวาระจำนวน ๕ คน แต่หากในทางข้อเท็จจริง หากตุลาการในจำนวน ๕ คนที่ยังคงดำรงตำแหน่งต่อไปนั้นต้องพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุใด ๆ ก็จะต้องมีกระบวนการสรรหาใหม่ตามบทหลัก

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว เห็นควรดำเนินการดังนี้

๑. ควรแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๗๘ ในเบื้องต้นเป็นดังนี้

“มาตรา ๗๘ ให้คณะกรรมการสรรหาตามมาตรา ๗๗ ดำเนินการสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตาม ส่วนหนึ่งที่ยังวางอยู่ มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง (๕) ให้ครบจำนวนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มี คดีวินัยสมัยต่อมาตรา ๗๗ ประกาศปิดรับสมัครผู้เข้ารับการสรรหา ในกรณีที่ ต้องมีกรคัดเลือกผู้สมควรได้รับสรรแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่การคัดเลือกผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นตุลาการของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง (๑) หรือ (๒) แล้วแต่กรณี ด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีที่ประธานศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่งตาม มาตรา ๗๗ วรรคสี่ หรือในกรณีที่ไม่มีประธานศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวุฒิสภาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งได้รับการสรรหาแล้ว ให้ผู้ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งยังอยู่ในตำแหน่งตามมาตรา ๗๗ ๗๖ ประชุมร่วมกันเพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ และแจ้งให้ประธานวุฒิสภารับเพื่อดำเนินการต่อไป

เนื่องจากในมาตรานี้มีผู้แปรญัตติ ดังนั้น เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปอย่างรอบคอบจึงต้องรอการรับฟังเหตุผลประกอบการชี้แจงคำแปรญัตติต่อไป

๒. ควรให้เชิญเลขาธิการวุฒิสภามาให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งในส่วนบทเฉพาะกาลและบทหลักในการประชุมครั้งต่อไป

ภายหลังจากที่ที่ประชุมได้พิจารณารายมาตราจบในรอบแรกแล้ว ได้มีการทบทวนมาตราที่
รอการพิจารณา สรุปได้ดังนี้

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ไม่มีการแก้ไข

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ประเด็นอภิปราย

นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์ รองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่หนึ่ง ได้แจ้งต่อที่ประชุมว่า
ขอถอนข้อเสนอกับให้มีการเพิ่มบทนิยามศัพท์คำว่า “หนังสือ” และ “หน่วยงานของรัฐ” โดยเห็นควรให้
คงบทนิยามศัพท์ไว้ตามร่างที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติรับหลักการ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว เห็นควรคงความในมาตรา ๔ ไว้ตามร่างที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติรับ
หลักการ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

มาตรา ๑๒

รอการพิจารณา

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว เห็นควรรอการพิจารณาในประเด็นการกำหนดระยะเวลาให้วุฒิสภาให้
ความเห็นชอบรายชื่อผู้ที่ได้รับการสรรหาหรือคัดเลือกเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ โดยให้เชิญ
เลขาธิการวุฒิสภาให้ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวด้วย

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

มาตรา ๑๔

มีการแก้ไข

ประเด็นอภิปราย

ตามที่ที่ประชุมได้แก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสี่เกี่ยวกับในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติและ
ลักษณะต้องห้ามของกรรมการสรรหา กำหนดให้ศาลปกครองสูงสุดเป็นผู้วินิจฉัยภายใน ๑๕ วัน โดยรอ
การพิจารณาเรื่องถ้อยคำว่าจะใช้คำว่า “นับแต่วันที่ได้รับเรื่อง” หรือ “นับแต่วันที่รับคำร้อง”
ซึ่งฝ่ายเลขานุการได้เสนอความเห็นต่อที่ประชุมว่า ควรใช้คำว่า “นับแต่วันที่รับเรื่อง” เพื่อให้
สอดคล้องกับถ้อยคำในวรรคสองที่ใช้คำว่า “การเสนอเรื่องเพื่อให้คณะกรรมการสรรหาวินิจฉัย”
ซึ่งที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วย โดย นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์ รองประธานคณะกรรมการการ
วิสามัญ คนที่หนึ่ง ได้ให้เหตุผลเพิ่มเติมว่า หากใช้คำว่า “ได้รับคำร้อง” อาจมีปัญหาเกี่ยวข้องกับ
บทนิยามศัพท์ซึ่งมีการกำหนดบทนิยามศัพท์คำว่า “คำร้อง” ไว้ด้วย

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๑๔ เป็นดังนี้
“มาตรา ๑๔ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร
ผู้ได้รับการคัดเลือกหรือได้รับการสรรหา ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาเป็น
ผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

การเสนอเรื่องเพื่อให้คณะกรรมการสรรหาวินิจฉัยตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และ
วิธีการที่คณะกรรมการสรรหากำหนด

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

การวินิจฉัยให้ใช้วิธีการลงคะแนนโดยเปิดเผย

ให้นำความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับแต่ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของการสมัครหาด้วยโดยอนุโลม แต่กรรมการสรรหาที่ถูกกล่าวหาว่าขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามจะอยู่ในที่ประชุมในขณะพิจารณาและวินิจฉัยมิได้ให้ศาลปกครองสูงสุดเป็นผู้วินิจฉัยภายในระยะเวลาสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง ทั้งนี้ ไม่กระทบต่อการดำเนินการใดที่คณะกรรมการสรรหาได้ดำเนินการไปแล้วก่อนมีคำวินิจฉัย”

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

มาตรา ๒๑

มีการแก้ไข

ประเด็นอภิปราย

ตามที่ที่ประชุมได้รอการพิจารณาการกำหนดถ้อยคำที่เห็นควรให้เพิ่มเติมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น กรณีที่ตุลาการต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่เพราะถูกกล่าวหาและศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประทับฟ้อง และมีตุลาการเหลืออยู่ไม่ถึงเจ็ดคน ให้ประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุดร่วมกันแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับตุลาการทำหน้าที่เป็นตุลาการเป็นการชั่วคราว โดยเพิ่มความตามที่ขีดเส้นใต้ว่า “ให้ครบตามจำนวนที่ต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่แต่ไม่เกินเก้าคน” ซึ่งที่ประชุมได้พิจารณาทบทวนถ้อยคำที่เพิ่มเติมขึ้นใหม่และเห็นควรให้ใช้ถ้อยคำดังกล่าวเนื่องจากมีความเหมาะสมและสามารถขยายความเจตนารมณ์ของกฎหมายให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นแล้ว

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว เห็นควรเพิ่มความในมาตรา ๒๑ เป็นต้นนี้

“มาตรา ๒๑ ในกรณีที่ตุลาการต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่เพราะถูกกล่าวหาและศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประทับฟ้อง และมีตุลาการเหลืออยู่ไม่ถึงเจ็ดคน ให้ประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุดร่วมกันแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับตุลาการทำหน้าที่เป็นตุลาการเป็นการชั่วคราวให้ครบตามจำนวนที่ต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่แต่ไม่เกินเก้าคน โดยให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งทำหน้าที่ในฐานะตุลาการได้จนกว่าตุลาการที่ตนทำหน้าที่แทนจะปฏิบัติหน้าที่ได้หรือจนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทน ในการแต่งตั้งดังกล่าวให้คำนึงถึงองค์ประกอบตามมาตรา ๘ ด้วย”

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

มาตรา ๔๕

มีการแก้ไข

ประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมได้พิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๔๕ ที่ได้มอบหมายให้ ศาสตราจารย์บรรเจิด สิงคะเนติโฆษกคณะกรรมการการวิสามัญ ดังนี้

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

“มาตรา ๔๕ บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้นั้นเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตร ๗ (๑๐) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อศาลผู้ตรวจการแผ่นดินภายในหนึ่งปีเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ตราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับด้วยโดย

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

อนุโลม หากผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพไม่เห็นด้วยกับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดินให้ยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รับแจ้งความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน

ภายใต้บังคับมาตรา ๔๒ การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง ต้องระบุการกระทำที่อ้างว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนโดยตรงให้ชัดเจนว่าเป็นการกระทำใดและละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของตนอย่างไร

ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่า เป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๖ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา”

ต่อทบทวนข้อขัดแย้งที่ประชุมพิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

ศาสตราจารย์กิตติคุณบวรศักดิ์ อุวรรณโณ รองประธานคณะกรรมการสิทธิวิสามัญ คนที่สอง ได้เสนอให้ปรับปรุงเนื้อความเป็น “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๐) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อศาลผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน” เพื่อให้เนื้อหามีความชัดเจนและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

จากนั้นที่ประชุมได้พิจารณาเนื้อความในตอนท้าย การนำความในมาตรา ๔๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ซึ่งที่ประชุมมีความเห็นว่า จะต้องนำความในมาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม ซึ่ง ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ ประธานคณะกรรมการสิทธิวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า กำหนดระยะเวลา ๙๐ วันในตอนต้น เป็นกำหนดระยะเวลาที่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน ส่วนกำหนดระยะเวลา ๙๐ วันในตอนท้าย เป็นกำหนดระยะเวลาที่จะต้องยื่นคำร้องต่อศาล

ศาสตราจารย์กิตติคุณบวรศักดิ์ อุวรรณโณ รองประธานคณะกรรมการสิทธิวิสามัญ คนที่สอง ได้เสนอให้ปรับปรุงเนื้อความเป็น “เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ ตราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รับแจ้งความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๗ วรรคสอง”

ต่อการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๔๕ ข้างต้น ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วย **ผลการพิจารณา**

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๔๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๕ บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๐) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อศาลผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในหนึ่งปีเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ ตราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง

มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นของ
ผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๗
วรรคสอง

ภายใต้บังคับมาตรา ๔๒ การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง ต้องระบุการกระทำที่อ้างว่าเป็น
การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนโดยตรงให้ชัดเจนว่าเป็นการกระทำใดและละเมิดต่อสิทธิหรือ
เสรีภาพของตนอย่างไร

ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับ
คำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่า เป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๖ ให้ศาลสั่งไม่รับ
คำร้องไว้พิจารณา”

๓.๒ พิจารณาคำแปรญัตติโดยเชิญผู้เสนอคำแปรญัตติมาชี้แจงแสดงความคิดเห็น

ในเบื้องต้นคณะกรรมการการวิสามัญได้เชิญผู้แปรญัตติทุกท่านเข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงเหตุผล
ประกอบคำแปรญัตติ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ได้แจกในที่ประชุม ซึ่งในวันนี้ นายธานี
อ่อนละเอียด ผู้แปรญัตติ ได้แจ้งต่อที่ประชุมว่า ได้รับมอบหมายจาก นายวรพล โสคติยานุรักษ์
ให้มาชี้แจงประกอบคำแปรญัตติแทน ทั้งนี้ที่ประชุมได้มีการพิจารณาคำแปรญัตติดังนี้

๓.๒.๑ ประเด็นการแปรญัตติมาตรา ๓๙ มาตรา ๖๙/๑ และมาตรา ๗๒/๑

ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ ประธานคณะกรรมการการวิสามัญ ได้แจ้งต่อ
ที่ประชุมว่า ตามที่ นายธานี อ่อนละเอียด และนายวรพล โสคติยานุรักษ์ ผู้แปรญัตติ ได้เสนอ
คำแปรญัตติในมาตรา ๓๙ มาตรา ๖๙/๑ และมาตรา ๗๒/๑ นั้น ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นชอบ
ในหลักการและได้แก้ไขแล้ว ผู้แปรญัตติมีความเห็นเป็นอย่างใดหรือไม่

ต่อประเด็นดังกล่าว นายธานี อ่อนละเอียด ผู้แปรญัตติ ได้แจ้งต่อที่ประชุมว่า ตนและใน
ฐานะผู้แทนของ นายวรพล โสคติยานุรักษ์ ผู้แปรญัตติ พอใจในการแก้ไขเพิ่มเติมของ
คณะกรรมการการวิสามัญ

๓.๒.๒ ประเด็นการแปรญัตติวาระการดำรงตำแหน่งของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตามบทเฉพาะกาล

เบื้องต้น ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ ประธานคณะกรรมการการวิสามัญ ได้ให้
ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า ตามหลักการของผู้แปรญัตติในมาตรา ๗๖ วรรคหนึ่ง คณะกรรมการการวิสามัญ
มีความเห็นสอดคล้องกับผู้แปรญัตติโดยแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติว่า ให้ตุลาการ ๔ คน ซึ่งดำรงตำแหน่ง
ยังไม่ครบวาระตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ดำรงตำแหน่ง
ต่อไปจนครบวาระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยไม่ให้นำคุณสมบัติ
ตามมาตรา ๘ ซึ่งเป็นคุณสมบัติเฉพาะที่เป็นการกำหนดสัดส่วนองค์ประกอบของตุลาการตามที่กำหนด
ไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาใช้บังคับกับตุลาการกลุ่มนี้

สำหรับตุลาการ ๕ คนซึ่งครบวาระแล้วและอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามคำสั่งหัวหน้า
คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๔/๒๕๖๐ โดยมีการแปรญัตติว่า ให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือก
เมื่อมีสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ คณะกรรมการการ
วิสามัญส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย เนื่องจากการกำหนดให้ตุลาการที่ครบวาระแล้วยังคงอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

ตามระยะเวลาที่เสนอคำแปรญัตตินั้นเป็นระยะเวลาที่ยาวนานเกินไป เนื่องจากขณะนี้ยังไม่ทราบว่าจะมีกำหนดการเลือกตั้งเมื่อใด และอาจขัดกับมาตรา ๒๗๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้ ดังนั้นคณะกรรมการการวิสามัญจึงได้แก้ไขเพิ่มเติมบทเฉพาะกาล มาตรา ๗๗ โดยกำหนดให้มีการประกาศวันเริ่มต้นการสรรหาภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับ ซึ่งยังไม่รวมกับระยะเวลาของการสรรหาประมาณ ๙๐ วัน และยังไม่รวมกับระยะเวลาของการโปรดเกล้าฯ ด้วย

ต่อประเด็นดังกล่าว นายก้านรงค์ จันทิก ผู้แปรญัตติ ได้เสนอความเห็นต่อที่ประชุมว่า มาตรา ๗๗ วรรคหนึ่ง ที่คณะกรรมการการวิสามัญได้แก้ไขเพิ่มเติมนั้น ในทางปฏิบัติอาจมีประเด็นปัญหาว่า เลขาธิการวุฒิสภาจะประกาศวันเริ่มการสรรหาภายในวันใดวันหนึ่งก็ได้ในช่วงระยะเวลา ๑๘๐ วันหลังกฎหมายมีผลใช้บังคับซึ่งอาจไม่เหมาะสม แต่หากกำหนดระยะเวลาว่าให้ดำเนินการสรรหาเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาใดเวลาหนึ่งที่ชัดเจน เช่น เมื่อพ้นกำหนด ๑๘๐ วัน อาจมีความเหมาะสมมากกว่า ประกอบกับในทางข้อเท็จจริงมีตุลาการคงเหลือที่ดำรงตำแหน่งอยู่เพียง ๔ คนเท่านั้น กรณีนี้เป็นเหตุผลได้ว่า เหตุใดจึงต้องกำหนดให้ตุลาการที่พ้นวาระแล้วดำรงตำแหน่งต่อไป ทั้งนี้ ไม่ติดใจเรื่องกำหนดระยะเวลาที่ให้มีการสรรหาหรือคัดเลือกผู้ดำรงตำแหน่งตุลาการใหม่เมื่อมีสมาชิกวุฒิสภาใหม่

นายธานี อ่อนละเอียด ผู้แปรญัตติ ได้เสนอความเห็นต่อที่ประชุมว่า ศาลรัฐธรรมนูญ มีหน้าที่ในการพิจารณาวินิจฉัยการใช้อำนาจรัฐตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ซึ่งบทบาทดังกล่าวเป็น บทบาทสำคัญที่จะต้องมีความเป็นอิสระจึงได้เสนอคำแปรญัตติให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการเรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรกภายหลังการเลือกตั้งทั่วไป ซึ่งมีเหตุผลหลายประการ ได้แก่ ด้านความเป็นอิสระของตุลาการซึ่งในภาวะที่อยู่ในระหว่างการปกครองของคณะรักษาความสงบแห่งชาติไม่ควรมีเหตุที่กระทบถึงการดำรงตำแหน่งของตุลาการ และเนื่องจากตุลาการชุดนี้ แต่งตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ดังนั้นตุลาการชุดใหม่ก็ควรจะเกิดขึ้นภายหลังที่มีการเลือกตั้งทั่วไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ด้วย เพื่อให้รัฐสภาใหม่ดำเนินการสรรหาซึ่งก่อให้เกิดความเหมาะสมและสง่างามในการปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

นายสมชาย แสวงการ ผู้แปรญัตติ ได้เสนอความเห็นต่อที่ประชุมว่า การกำหนดให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญดำรงตำแหน่งต่อไปตามที่เสนอคำแปรญัตติ ไม่น่าจะขัดมาตรา ๒๗๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เนื่องจากที่ผ่านมาได้มีการยื่นเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้วินิจฉัยกรณีร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. แล้ว ประกอบกับเมื่อพิจารณาจากมาตรา ๒๖๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ก็ได้กำหนดให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติและสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติสิ้นสุดลงในวันก่อนวันเรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรกภายหลังการเลือกตั้งทั่วไป การเสนอคำแปรญัตติมีเจตนารมณ์เพื่อส่งผ่านให้รัฐสภาใหม่เป็นผู้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือก ทั้งนี้ หลักการเรื่องระยะเวลาที่คณะกรรมการการวิสามัญเสนอก็เป็นหลักการที่รับฟังได้ แต่อย่างไรก็ตามหลักการดังกล่าวตามที่เสนอ ในคำแปรญัตติก็ยังคงคงอยู่

ร้อยตำรวจตรี พงษ์นิวัฒน์ ยุทธภัณฑ์บริภาร ผู้แปรญัตติ ได้เสนอความเห็นต่อที่ประชุมว่า บทบัญญัติมาตรา ๒๗๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้กำหนดให้ตุลาการดำรงตำแหน่งต่อไปเพียงใดให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ซึ่งมีความเห็นว่าจะสามารถกำหนดไว้ดังเช่นที่เสนอคำแปรญัตติได้ ซึ่งจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของตุลาการไม่เกิดข้อจำกัดหรือข้อขัดข้องได้

พลเรือเอก ธราธร ขจิตสุวรรณ ผู้แปรญัตติ ได้แจ้งต่อที่ประชุมว่า ขอสงวนคำแปรญัตติจากนั้น ศาสตราจารย์กิตติคุณบวรศักดิ์ อุวรรณโณ รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่สอง ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า มาตรา ๒๗๓ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ บัญญัติว่า “ให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป และเมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๒๖๗ ใช้บังคับแล้ว การดำรงตำแหน่งต่อไปเพียงใดให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว” ซึ่งข้อความที่เป็นตัวเข้มทั้ง ๓ ถ้อยคำ ใช้คำว่า “ซึ่งดำรงตำแหน่ง” “อยู่ในตำแหน่ง” และ “การดำรงตำแหน่ง” ทั้งสิ้น

และเมื่อพิจารณาจากคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๔/๒๕๖๐ เรื่อง ให้งดเว้นการคัดเลือกหรือสรรหาบุคคลให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๓/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้กำหนดว่า “ข้อ ๒ ในกรณีที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ที่พ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญตามข้อ ๑ ใช้บังคับ หรือจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุอื่น ประกอบมาตรา ๒๗๓ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐” หมายความว่า ปัจจุบันตุลาการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระไม่ได้อยู่ในตำแหน่งแล้วเพียแต่กำหนดให้อยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปเท่านั้น

สรุปได้ว่ามาตรา ๒๗๓ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เป็นการกำหนดเรื่อง “การดำรงตำแหน่ง” โดยไม่ได้กำหนดเกี่ยวกับ “การปฏิบัติหน้าที่ต่อไป” ซึ่งการที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญกำหนดให้ตุลาการปฏิบัติหน้าที่ต่อไปโดยมีระยะเวลายาวนานจนถึงเมื่อมีรัฐสภาใหม่ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงมีความเห็นว่าขัดรัฐธรรมนูญ

นายธนวัฒน์ สังกข์ทอง กรรมการธิการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า ในรัฐธรรมนูญจะต้องกำหนดรับรองสถานะของบุคคลซึ่งยังคงอยู่ในตำแหน่งนั้น ๆ เป็นหลักว่าจะมีสิทธิหรือเหตุอย่างใดที่จะให้ดำรงตำแหน่งต่อไปหรือจะดำเนินการใด ๆ กับบุคคลดังกล่าวได้ การกำหนดรองรับสิทธิของบุคคลซึ่งไม่ได้อยู่ในตำแหน่งแล้วเพียแต่กฎหมายกำหนดให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปเพื่อรอผู้ดำรงตำแหน่งใหม่เข้ารับหน้าที่ซึ่งเป็นเหตุที่เขียนไว้เพื่อให้การดำเนินการในแต่ละหน้าที่หรือแต่ละตำแหน่งในองค์กรต่าง ๆ มีความต่อเนื่องกัน แต่เนื่องจากมาตรา ๒๗๓ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ บัญญัติรองรับไว้หมายถึงเฉพาะผู้ที่ยังคงดำรงตำแหน่งเท่านั้น จึงได้กำหนดว่าผู้ที่ดำรงตำแหน่งต่อไปจะมีสถานะต่อไปเพียงใดให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญที่จะกำหนดขึ้น แต่กรณีของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ๕ คน ที่พ้นจากตำแหน่งไปแล้วแต่คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๔/๒๕๖๐ ให้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ต่อไป เท่ากับว่าไม่มีสถานะการดำรงตำแหน่งต่อไปแล้ว ดังนั้นการเขียนรองรับให้ตุลาการกลุ่มดังกล่าวมีสภาพเหมือนการดำรงตำแหน่งอยู่และแม้จะมีข้อโต้แย้งว่าเป็นการกำหนดให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปก็ตามแต่การกำหนดให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปโดยไม่มีกำหนดที่แน่ชัด และยังไม่ชัดเจนว่าจะมีการสรรหาตุลาการใหม่

เมื่อใด จึงมีลักษณะเป็นการดำรงตำแหน่งระยะยาวเช่นเดียวกับการยังคงดำรงตำแหน่งหรืออยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปซึ่งถือว่าขัดกับมาตรา ๒๗๓ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ซึ่งกำหนดรองรับสถานะของผู้ที่ยังดำรงตำแหน่งไม่ครบวาระเท่านั้น แต่หากกำหนดให้อยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปในระหว่างการดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกตุลาการแทน กรณีเช่นนี้สามารถทำได้เนื่องจากมีเหตุและประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดความต่อเนื่อง

ภายหลังจากการอภิปรายข้างต้น สรุปผลการเชิญผู้แปรญัตติได้ดังนี้

๑. พลเรือเอก ธราธร ขจิตสวารณ ผู้แปรญัตติ ได้แจ้งต่อที่ประชุมว่า ขอสงวนคำแปรญัตติ

๒. นายกล้านรงค์ จันทิก ผู้แปรญัตติ ได้แจ้งต่อที่ประชุมว่า หากมาตรา ๗๗ กำหนดหลักการให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญใหม่โดยมีกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน เช่น เมื่อพ้นกำหนด ๑๘๐ วัน และไม่รวมกระบวนการสรรหาหรือคัดเลือกอีก ๙๐ วัน นั้น เห็นด้วยแต่ควรยกเว้นให้ชัดเจนโดยคำนึงถึงทางปฏิบัติของเลขาธิการวุฒิสภาในการประกาศวันเริ่มการสรรหาด้วยว่าจะดำเนินการทันทีภายหลังจากกฎหมายมีผลใช้บังคับ หรือเว้นช่วงระยะเวลาที่อาจใกล้เคียงกำหนด ๑๘๐ วัน อย่างไรก็ตามหากคณะกรรมการวิสามัญกร่างเสร็จแล้ว และพิจารณาแล้วพอใจ จะไม่สงวนคำแปรญัตติ

๓. ร้อยตำรวจตรี พงษ์นิวัฒน์ ยุทธภัณฑ์บริภาร ผู้แปรญัตติ ได้แจ้งต่อที่ประชุมว่า เห็นพ้องด้วยกับประเด็นการตีความคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๔/๒๕๖๐ แต่มีความเห็นในมาตรา ๗๗ เช่นเดียวกับ นายกล้านรงค์ จันทิก ผู้แปรญัตติ ซึ่งหากคณะกรรมการวิสามัญกร่างเสร็จแล้ว และพิจารณาแล้วพอใจ จะไม่สงวนคำแปรญัตติ

๔. นายสมชาย แสวงการ ผู้แปรญัตติ ได้แจ้งต่อที่ประชุมว่า การกำหนดระยะเวลาการสรรหาตุลาการอาจนำมาตรา ๖๑ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ที่ผ่านการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้วมาเทียบเคียงได้ โดยลำดับกระบวนการสรรหาในแต่ละขั้นตอนไว้เป็นช่วงระยะเวลาดังเช่นที่กำหนดไว้ในอนุมาตราต่าง ๆ ของมาตรา ๖๑ อย่างไรก็ตามขอสงวนคำแปรญัตติเพื่ออภิปรายในที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป

๕. นายธานี อ่อนละเอียด ผู้แปรญัตติ ได้แจ้งต่อที่ประชุมว่า ตนและในฐานะผู้แทนของนายวรพล โสคติยานุรักษ์ ขอสงวนคำแปรญัตติเฉพาะเรื่องวาระการดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามบทเฉพาะกาล

๖. นายเจริญศักดิ์ ศาลากิจ ผู้แปรญัตติ ขอสงวนคำแปรญัตติ

ผลการพิจารณา

การเชิญผู้แปรญัตติมาชี้แจงเหตุผลประกอบคำแปรญัตติในมาตรา ๓๙ มาตรา ๖๙/๑ มาตรา ๗๒/๑ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๗ และมาตรา ๗๘ ปรากฏผลดังนี้

๑. มาตรา ๓๙ มาตรา ๖๙/๑ และมาตรา ๗๒/๑ คณะกรรมาธิการวิสามัญชี้แจงแล้ว นายธานี อ่อนละเอียด และนายวรพล โสคติยานุรักษ์ ผู้แปรญัตติ พอใจ

๒๕๖๒

๒. มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๗ และมาตรา ๗๘ คณะกรรมาธิการวิสามัญชี้แจงแล้ว

๒.๑ พลเรือเอก ธราธร ขจิตสุวรรณ นายสมชาย แสวงการ นายธานี อ่อนละเอียด
นายวรพล โสคติยานุรักษ์ และนายเจริญศักดิ์ ศาลากิจ ผู้แปรญัตติ ขอสงวนคำแปรญัตติ

๒.๒ นายก้านรงค์ จันทิก และร้อยตำรวจตรี พงษ์นิวัฒน์ ยุทธภัณฑ์บริหาร
ผู้แปรญัตติ ในเบื้องต้นขอสงวนคำแปรญัตติ เพื่อรอการพิจารณาทบทวนญัตติที่คณะกรรมาธิการวิสามัญ
แก้ไขเพิ่มเติมตามแนวทางที่ได้เสนอต่อที่ประชุม

๓.๓ พิจารณาทบทวนบทเฉพาะกาลและประเด็นอื่น ๆ ภายหลังจากการชี้แจงแสดง
ความเห็นของผู้แปรญัตติ

ภายหลังจากการพิจารณาคำแปรญัตติเรียบร้อยแล้ว ที่ประชุมได้พิจารณาทบทวนบทเฉพาะกาล
อีกครั้งเพื่อหาหรือแนวทางการเป็นไปได้ในการยกร่างตามหลักการที่ผู้แปรญัตติเสนอ
โดย ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญ ได้หารือต่อที่ประชุมว่า
ตามแนวทางของ นายก้านรงค์ จันทิก และร้อยตำรวจตรี พงษ์นิวัฒน์ ยุทธภัณฑ์บริหาร ผู้แปรญัตติ
ได้เสนอให้มีการคัดเลือกหรือสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญใหม่เมื่อพ้นกำหนด ๑๘๐ วันนับแต่วันที่
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับ โดยเทียบเคียงกับร่างพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ซึ่งจะต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมในบทเฉพาะกาล
โดยยกร่างขึ้นใหม่ ที่ประชุมมีความเห็นเป็นอย่างไร

พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม กรรมาธิการวิสามัญและที่ปรึกษา ได้แจ้งต่อที่ประชุมว่า
จะขอพิจารณาเนื้อความที่ยกร่างใหม่ก่อน และจะแจ้งความประสงค์ว่าพอใจหรือสงวนความเห็นหรือไม่
ต่อไป

จากนั้น ศาสตราจารย์กิตติคุณบวรศักดิ์ อุวรรณโณ รองประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญ
คนที่สอง ได้ตั้งคำถามต่อที่ประชุมว่า การยกร่างตามแนวทางของ นายก้านรงค์ จันทิก และร้อยตำรวจตรี
พงษ์นิวัฒน์ ยุทธภัณฑ์บริหาร ผู้แปรญัตติ กรรมาธิการวิสามัญในฐานะผู้แทนของคณะกรรมการ
ร่างรัฐธรรมนูญมีความเห็นหรือไม่ขัดกับรัฐธรรมนูญหรือไม่

ต่อประเด็นดังกล่าว นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง กรรมาธิการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลต่อ
ที่ประชุมว่า การกำหนดให้มีการคัดเลือกหรือสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญใหม่เมื่อพ้นกำหนด ๑๘๐ วัน
นับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับจะทำให้เกิดปัญหาการขัดกับรัฐธรรมนูญ
ได้ เนื่องจากการเขียนรองรับให้ตุลาการกลุ่มที่พ้นจากตำแหน่งแล้วมีสภาพเหมือนการดำรงตำแหน่งอยู่
และปฏิบัติหน้าที่ต่อไปดังเช่นการดำรงตำแหน่งที่ยังไม่ครบวาระจะทำให้เกิดข้อถกเถียง
ถึงเหตุผลของการกำหนดระยะเวลา ๑๘๐ วัน และจะเกิดคำถามว่าเหตุใดยังไม่เริ่มกระบวนการสรรหา
ดังนั้นหากเป็นความประสงค์ของคณะกรรมาธิการวิสามัญส่วนใหญ่จึงเสนอแนวทางการยกร่างว่า
ควรกำหนดระยะเวลาการสรรหาไว้เป็นขั้นตอนโดยแต่ละขั้นตอนมีกำหนดระยะเวลาไว้ดังเช่นมาตรา
๖๑ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน พ.ศ. จะทำให้
ความเหมาะสมกว่า

อย่างไรก็ตาม นอกจากแนวทางที่เสนอให้มีการปรับปรุงแก้ไขในบทเฉพาะกาลแล้ว
ที่ประชุมได้พิจารณาถึงแนวทางอื่นประกอบกันด้วยเพื่อให้การพิจารณาเป็นไปอย่างรอบคอบ เช่น

๒๒

การร่างบทบัญญัติโดยกำหนดเงื่อนไขเวลาการให้กฎหมายมีผลใช้บังคับโดยกำหนดไว้ในมาตรา ๒ ได้หรือไม่ ซึ่งการพิจารณายังไม่เป็นที่ยุติ แต่โดยสรุปที่ประชุมมีความเห็นร่วมกันโดยกำหนดเป็นหลักการดังนี้

๑. การดำรงตำแหน่งของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญดำรงตำแหน่งยังไม่ครบวาระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ จะกำหนดให้ยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยไม่นำคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาใช้บังคับ

๒. การดำรงตำแหน่งของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งต้องอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๔/๒๕๖๐ จะกำหนดให้อยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ โดยกำหนดระยะเวลาการสรรหาหรือคัดเลือกตุลาการแทนตำแหน่งที่ว่างไว้ในแต่ละขั้นตอน โดยเทียบเคียงแนวทางการยกยกรา่งเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ที่ผ่านการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว

จากนั้น ศาสตราจารย์กิตติคุณบวรศักดิ์ อุวรรณโณ รองประธานคณะกรรมการการวิสามัญคนที่สอง ได้หารือต่อที่ประชุมว่า เมื่อพิจารณามาตรา ๗ ทั้ง ๑๓ อนุมาตรา ควรพิจารณาบททวนว่า เนื้อหามีความครบถ้วนและสมบูรณ์แล้วหรือไม่ เช่น มาตรา ๑๔๔ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ถ้าผู้กระทำความผิดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจะเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. แต่ถ้าผู้กระทำความผิดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา คณะรัฐมนตรี ต้องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยซึ่งกำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญมีเวลา ๑๕ วันในการพิจารณา และคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้เพิ่มเรื่อง คณะรัฐมนตรีเป็นผู้กระทำการหรืออนุมัติให้กระทำการหรือรู้ว่ามีกระทำความผิดดังกล่าวแล้วแต่ไม่ได้สั่งยับยั้ง อีกทั้งยังมีการให้ชดเชยค่าเสียหาย และเรียกเงินคืนโดยให้กระทำได้ภายใน ๒๐ ปี จึงมีกรณีตัวอย่างว่า รัฐบาล ก. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา เสนอลดหรือตัดทอนรายจ่ายในกฎหมายงบประมาณ จากนั้นต่อมาภายหลังที่กฎหมายงบประมาณมีผลใช้บังคับคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้นำงบประมาณที่ได้มีการลดหรือตัดทอนนั้นไปให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาใช้จ่ายงบประมาณ ดังนั้นกำหนดระยะเวลา ๑๕ วันที่ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยจึงเป็นกำหนดเวลาที่ไม่สอดคล้องกับกรณีตัวอย่างข้างต้น หรือต่อมาหากรัฐบาลชุดต่อไปพบการกระทำความผิดดังกล่าวซึ่งได้กำหนดระยะเวลาการเรียกเงินคืนให้กระทำได้ภายใน ๒๐ ปี จึงมีคำถามว่า ระยะเวลา ๑๕ วันข้างต้น ยังคงใช้ได้หรือไม่ และจะดำเนินคดีได้อย่างไร เนื่องจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ไม่ได้กำหนดให้ชัดเจน ซึ่งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญควรพิจารณาว่าบทบัญญัติของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญมีความครบถ้วนและสมบูรณ์ที่จำเป็นต่อการดำเนินคดีแล้วหรือไม่

ต่อข้อหารือดังกล่าวที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นควรมอบหมายให้ นายเชาวนะ ไตรมาศ กรรมการการวิสามัญ พิจารณาประเด็นดังกล่าว โดยให้ ศาสตราจารย์กิตติคุณบวรศักดิ์ อุวรรณโณ รองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่สอง ยกร่างบทบัญญัติเพื่อพิจารณาต่อไป

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมพิจารณาทบทวนบทเฉพาะกาลและประเด็นอื่น ๆ ภายหลังจากการชี้แจงแสดงความคิดเห็นของผู้แปรญัตติแล้ว เห็นควรดำเนินการดังนี้

๑. มอบหมายให้ นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง กรรมการการวิสามัญ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงตำแหน่งของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในบทเฉพาะกาลตามความเห็นร่วมกันของที่ประชุม โดยให้เทียบเคียงแนวทางการยกเว้นเช่นเดียวกับบทเฉพาะกาลของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ที่ผ่านการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว

๒. มอบหมายให้ นายเชาวนะ ไตรมาศ กรรมการการวิสามัญ พิจารณาบทบัญญัติของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญมีความครบถ้วนและสมบูรณ์ที่จำเป็นต่อการดำเนินคดีแล้วหรือไม่ รวมทั้งประเด็นวิธีพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๑๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และได้มอบหมายให้ ศาสตราจารย์กิตติคุณบวรศักดิ์ อุวรรณโณ รองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่สอง ยกร่างบทบัญญัติในประเด็นดังกล่าวต่อไป

มาตรา ๔๖

มีการแก้ไข

ประเด็นอภิปราย

นายอัศวิน สุมาวงศ์ รองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่หนึ่ง ได้เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๓) เป็น “ควรกระทำที่เป็นการใช้อำนาจสหประชาชาติของศาลอื่น เรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว” เพื่อให้เนื้อหามีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

ต่อประเด็นดังกล่าวที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วย

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๔๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๖ การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๕ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิ หรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ และต้องมิใช่เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนหรือผู้ที่มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว

(๑/๑) รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนหรือผู้ที่มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว

(๒) กฎหมายบัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ และยังมีได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นครบถ้วน

(๓) ควรกระทำที่เป็นการใช้อำนาจสหประชาชาติของศาลอื่น เรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว

(๔) เรื่องที่อาจฟ้องร้องเป็นคดีในศาลอื่นได้หรือเป็นคดีที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว

(๕) การกระทำของคณะกรรมการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๒

(๖) การกระทำที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม
คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง คณะกรรมการตุลาการทหาร รวมถึงการดำเนินการเกี่ยวกับวินัยทหาร

มาตรา ๕๑

มีการแก้ไข

ประเด็นอภิปราย

ตามที่ที่ประชุมได้รื้อการพิจารณาความในมาตรา ๕๑ วรคส. ความว่า “ประเด็นสำคัญแห่งคดี”
ซึ่งยังรอการพิจารณาว่า ถ้าไม่ได้รับร่วมในการพิจารณาในประเด็นสำคัญแห่งคดีจะไม่มีสิทธิในการทำ
คำวินิจฉัยทั้งคดี หรือเฉพาะประเด็นนั้น

นายธนาวุฒิ สังข์ทอง กรรมการสิทธิมนุษยชน ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า ประเด็นสำคัญแห่งคดี
จะนำไปสู่การพิจารณาประเด็นย่อย ถ้าไม่สามารถตัดสินประเด็นสำคัญแห่งคดีแต่กำหนดให้ตัดสิน
ประเด็นย่อยได้ คำวินิจฉัยที่ออกมาอาจไม่สอดคล้องกันซึ่งจะทำให้เกิดปัญหา ดังนั้นถ้าไม่ได้พิจารณา
ประเด็นสำคัญแห่งคดี ก็ไม่สามารถพิจารณาประเด็นที่เป็นส่วนประกอบอื่นได้ ส่วนความในวรรคสาม
ที่ติดต่อกันนั้น มีความเห็นว่า ตามร่างเดิมหากตุลาการที่เข้าดำรงตำแหน่งแล้วโดยไม่ได้รับร่วมในกระบวนการ
พิจารณาคดีตั้งแต่ต้น ไม่ได้รับฟังข้อเท็จจริงแม้จะอ่านสำนวนหรือรายงานการพิจารณาคดีได้ แต่ก็ไม่ชัดเจน
เท่ากับการนั่งพิจารณาซึ่งจะสามารถใช้ดุลพินิจในการตัดสินคดีให้เป็นธรรมได้มากกว่าหรือให้เป็นไปตาม
ประเด็นแห่งคดีได้

และในประเด็นเดียวกัน นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน คนที่สาม
ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า ประเด็นสำคัญแห่งคดีมีความสำคัญตั้งแต่การกำหนดว่าศาลรัฐธรรมนูญ
จะรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยหรือไม่ และมีประเด็นอื่น ๆ ที่สอดคล้องเกี่ยวพันต่อเนื่องกันไป ดังนั้น
ประเด็นสำคัญแห่งคดีจึงมีความสำคัญทุกประเด็น

ต่อประเด็นข้างต้นที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นควรคงคำว่า “ประเด็นสำคัญแห่งคดี” ไว้ตามร่าง
ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติรับหลักการ

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๕๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๑ ให้เป็นหน้าที่ของในการนั่งพิจารณาและทำคำวินิจฉัยตุลาการทุกคน
ที่จะต้องร่วมพิจารณาคดีและร่วมทำคำวินิจฉัย เว้นแต่มีเหตุถูกคัดค้านหรือมีเหตุจำเป็นอันไม่อาจ
หลีกเลี่ยงได้หรือเป็นกรณีตามวรรคสาม

องค์คณะของศาลในการพิจารณาคดีและในการทำคำวินิจฉัย ต้องประกอบด้วย
ตุลาการไม่น้อยกว่าเจ็ดคน

ตุลาการซึ่งเข้าดำรงตำแหน่งภายหลังสวชนัดได้สวชนัดครั้งแรกตามวาระ ๕๘ วรรคสอง
แล้ว สวชนัดดำรงวินัยคดีนั้นมิได้ เว้นแต่กรณีไม่เข้าร่วมสวชนัดให้มีองค์คณะเหลือไม่ถึง
เจ็ดคน

ตุลาการซึ่งมิได้ร่วมในการพิจารณาในประเด็นสำคัญแห่งคดีใด ย่อมไม่มีอำนาจ
ในการทำคำวินิจฉัยคดีนั้น หากมีปัญหาว่าตุลาการคนใดร่วมในการพิจารณาในประเด็นสำคัญ

แห่งคดีนั้นหรือไม่ ให้ศาลเป็นผู้วินิจฉัยก่อนที่จะดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไป ทั้งนี้ เว้นแต่การไม่ร่วมทำคำวินิจฉัยจะทำให้มีองค์คณะเหลือไม่ถึงเจ็ดคน”

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

มาตรา ๕๖**ไม่มีการแก้ไข****ประเด็นอภิปราย**

พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม กรรมการธิการวิสามัญและที่ปรึกษา ได้แจ้งต่อที่ประชุมว่า ไม่ติดใจที่จะคงคำว่า “ลำดับประเด็น”

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว เห็นควรคงความในมาตรา ๕๖ ไว้ตามร่างที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติรับหลักการ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

มาตรา ๕๙**มีการแก้ไข****ประเด็นอภิปราย**

ว่าที่ร้อยตรีปฐมภรณ์ แป้นจรัสธีร์มี นิตกรปฏิบัติการ ในฐานะฝ่ายผู้ช่วยเลขานุการ ได้เสนอประเด็นต่อที่ประชุมว่า ความในมาตรานี้มีประเด็นที่รอการพิจารณาคือเรื่องการกำหนดถ้อยคำว่า “คัดสำเนา” หรือ “ขอสำเนา” ซึ่งได้ทำการสืบค้นความหมายจากพจนานุกรม และได้รวบรวมใช้ถ้อยคำในกฎหมายฉบับอื่น รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ได้แจกในห้องประชุม สรุปได้ว่าการใช้ถ้อยคำที่หลากหลาย เช่น

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

๑. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๔ มีทั้งการใช้คำว่า “คัดสำเนา” และ “คัดสำเนาคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดี”

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

๒. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๓ ใช้คำว่า “ขอคัดสำเนา”

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

๓. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๖๕ วรรคห้า ใช้คำว่า “ขอสำเนา”

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

๔. พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ใช้คำว่า “การจัดทำสำเนา”

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

๕. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ใช้คำว่า “ขอสำเนา”

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

จากนั้น ศาสตราจารย์กิตติคุณบรรศักดิ์ อุวรรณโณ รองประธานคณะกรรมการธิการวิสามัญคนที่สอง ได้เสนอความเห็นต่อที่ประชุมว่า การใช้คำว่า “คัดสำเนา” อาจเกิดปัญหาในการตีความว่า “คัด” หมายถึง การลอกข้อความ ตามความหมายในพจนานุกรม ดังนั้นเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติที่อาจมีการตีความว่าการคัดสำเนา หมายถึงการให้ลอกข้อความ จึงควรใช้คำอย่างกว้างว่า “ขอสำเนา” โดยใช้รูปแบบเดียวกับพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๕๙ วรรคหนึ่งเป็น “และมีสิทธิขอตรวจพยานหลักฐานและคัดขอสำเนาพยานหลักฐาน”

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ต่อประเด็นข้อเสนอข้างต้นที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วย

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๕๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๙ ผู้กรณีจะอ้างตนเอง บุคคลและหลักฐานอื่นเป็นพยานหลักฐานได้ และมีสิทธิขอตรวจพยานหลักฐานและ ตัดขอ สำเนาพยานหลักฐานของตนเองหรือของผู้กรณี อีกฝ่ายหนึ่งในเวลาทำการตามวิธีการและระยะเวลาที่กำหนดในข้อกำหนดของ ประธาน ศาลรัฐธรรมนูญก็ได้

การอ้างพยานหลักฐานตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้กรณียื่นบัญชีระบุพยานหลักฐาน และวิธีการที่จะได้มาซึ่งพยานหลักฐานดังกล่าว

ภายใต้บังคับมาตรา ๕๙ ก่อนศาลมีคำวินิจฉัย ผู้กรณีอาจยื่นบัญชีระบุพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ แต่ต้องยื่นเสียก่อนวันที่ศาลกำหนดว่าจะมีคำวินิจฉัยไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน”

จากนั้น ว่าที่ร้อยตรีปฐมภณณ์ แป้นจรัสธีร์มี นิตกรปฏิบัติการ ในฐานะฝ่ายผู้ช่วยเลขานุการ ได้ขอหารือต่อที่ประชุมเกี่ยวกับประเด็นข้อสังเกตของฝ่ายเลขานุการ โดยได้จัดทำเอกสารเปรียบเทียบ กระบวนการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ องค์กรอิสระ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ได้แจกในห้องประชุม ซึ่งมีประเด็นสำคัญ ๒ มาตรา ดังนี้

มาตรา ๑๐

ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นอภิปราย

ว่าที่ร้อยตรีปฐมภณณ์ แป้นจรัสธีร์มี นิตกรปฏิบัติการ ในฐานะฝ่ายผู้ช่วยเลขานุการ ได้ขอหารือต่อที่ประชุมว่า การกำหนดลักษณะต้องห้ามของตุลาการเหตุใดจึงเรียงลำดับฐานความผิดตามความในมาตรา ๑๐ (๑๖) และมาตรา ๑๘ (๖) แตกต่างกัน ซึ่งมาตราทั้ง ๒ มีที่มาจากมาตรา ๒๓๔ (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เช่นเดียวกัน ดังนั้นจึงควรเรียงลำดับให้สอดคล้องกันหรือไม่กล่าวคือ

มาตรา ๑๐ (๑๖) กำหนดว่า “เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง หรือเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย”

มาตรา ๑๘ (๖) กำหนดว่า “ต้องคำพิพากษาศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่าเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายหรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง”

โดยทั้ง ๒ มาตราเป็นการอ้างฐานอำนาจจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๐๘ (๖) โดยบัญญัติให้พ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุตามมาตรา ๒๓๕ วรรคสาม และเชื่อมโยงฐานความผิดไปตามมาตรา ๒๓๔ (๑) ซึ่งมีสาระสำคัญเป็นการให้อำนาจคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีอำนาจไต่สวนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระผู้ใด โดยเรียงลำดับฐานความผิดเป็น “มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่

วิภา

หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง”

ต่อประเด็นข้างต้น นายธนาวุฒิ สังกะทอง กรรมการการวิสามัญ ได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า การเรียงลำดับฐานความผิดในมาตรา ๑๐ (๑๖) เป็นการลำดับให้สอดคล้องกับศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาในคดีประเภทนั้น กล่าวคือ ศาลฎีกามีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ส่วนศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีในส่วนที่เหลือ ดังนั้นจึงเป็นการจัดกลุ่มประเภทคดีให้สอดคล้องกับศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว เห็นควรคงความในมาตรา ๑๐ ไว้ตามร่างที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติรับหลักการ

มาตรา ๑๑

มีการแก้ไข

ประเด็นอภิปราย

ว่าที่ร้อยตรีปฐมภรณ์ แป้นจรัสธีร์มี นิตกรปฏิบัติการ ในฐานะฝ่ายผู้ช่วยเลขานุการ ได้เสนอความเห็นต่อที่ประชุมว่า ความในมาตรา ๑๑ วรรคหก ที่กำหนดให้กรรมการสรรหาตาม (๔) อยู่ในวาระการดำรงตำแหน่งต่อไปจนถึงวันก่อนวันที่มีกรณีที่ต้องสรรหาตุลาการใหม่ และได้กำหนดต่อไปว่า แต่ไม่รวมถึง “การสรรหาใหม่หรือการสรรหาเพิ่มเติมตามมาตรา ๑๒ วรรคหก วรรคแปด และวรรคเก้า” ซึ่งเมื่อตรวจสอบการอ้างวรรคของมาตรา ๑๒ แล้วเห็นว่า การอ้างความในมาตรา ๑๒ วรรคแปด คลาดเคลื่อนหรือไม่ เนื่องจากมาตรา ๑๒ วรรคแปด ไม่มีเรื่องการสรรหาใหม่หรือการสรรหาเพิ่มเติม ซึ่งควรจะเป็น “วรรคสิบ”

ต่อประเด็นดังกล่าวที่ประชุมมีความเห็นสอดคล้องกับความเห็นของฝ่ายผู้ช่วยเลขานุการ

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหก ของมาตรา ๑๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๑ เมื่อมีกรณีที่จะต้องสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นตุลาการตามมาตรา ๘ (๓) (๔) หรือ (๕) ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหา ซึ่งประกอบด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

ให้กรรมการสรรหาตาม (๔) อยู่ในวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันก่อนวันที่มีกรณีที่ต้องสรรหาตุลาการใหม่ แต่ไม่รวมการสรรหาใหม่หรือการสรรหาเพิ่มเติมตามมาตรา ๑๒ วรรคหก วรรคแปด และวรรคเก้า และวรรคสิบ และมาตรา ๑๓ และให้กรรมการสรรหาดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระเมื่อตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้าม

ฯลฯ

ฯลฯ”

มาตรา ๒๓

รอกการพิจารณา

ประเด็นอภิปราย

พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม กรรมการธิการวิสามัญและที่ปรึกษา ได้ตั้งคำถามต่อที่ประชุมว่า คำว่า “การปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา” มีความหมายและขอบเขตอย่างไร และได้กำหนดไว้กฎหมายฉบับอื่นหรือไม่ ในทางปฏิบัติจะกระทบหรือทำให้เกิดปัญหาหรือไม่ อย่างไร

ต่อประเด็นดังกล่าว นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง กรรมการธิการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า การกำหนดให้ปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลาได้กำหนดไว้ในกฎหมายหลายฉบับ โดยเริ่มจากกรรมการ ก.พ.ร. มี ๒ ประเภท ได้แก่ ประเภทที่ตั้งขึ้นเฉพาะการพิจารณาในเรื่องนั้น ๆ กับประเภทที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ประจำ ซึ่งกรรมการประเภทประจำนี้ได้กำหนดให้ทำหน้าที่เต็มเวลา หมายความว่า ปฏิบัติหน้าที่ในเวลาราชการ สำหรับกรรมการในองค์กรอิสระต่าง ๆ เนื่องจากเป็นผู้ได้รับการคัดเลือกหรือสรรหา จึงควรกำหนดให้ปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา คือ การปฏิบัติหน้าที่ในขณะที่ดำรงตำแหน่งซึ่งอย่างน้อยเป็นลักษณะเดียวกับการปฏิบัติหน้าที่ตามเวลาราชการ จึงได้นำมาใช้บังคับกับตุลาการศาลรัฐธรรมนูญด้วย เช่นเดียวกับผู้พิพากษาที่ได้กำหนดให้ปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลาไว้ในกฎหมายลำดับรองประเภทระเบียบข้อบังคับ

จากนั้น นายเชวณะ ไตรมาศ กรรมการธิการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า ในมาตรานี้ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรานี้ ซึ่งจะขออภิปรายในชั้นการพิจารณาทบทวนทั้งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญอีกครั้ง

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว เห็นควรให้รอกการพิจารณามาตรา ๒๓

๓.๔ สรุปมาตราที่มีกรรมการธิการวิสามัญแสดงความประสงค์ในการขอสงวนความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ คือ

๑. มาตรา ๖๙/๑ นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง กรรมการธิการวิสามัญ และศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต เลขานุการคณะกรรมการธิการวิสามัญ ขอสงวนความเห็น

๒. มาตรา ๗๒/๑ นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานคณะกรรมการธิการวิสามัญ คนที่สาม ศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต เลขานุการคณะกรรมการธิการวิสามัญ นายสุชาติ ตระกูลเกษมสุข และนายธนาวัฒน์ สังข์ทอง กรรมการธิการวิสามัญ ขอสงวนความเห็น

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมกำหนดให้มีการประชุมครั้งต่อไป ในวันพฤหัสบดีที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมกรรมการธิการ หมายเลข ๒๑๙ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒ และวันศุกร์ที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมกรรมการธิการ หมายเลข ๒๑๙ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒

เมื่อที่ประชุมได้พิจารณาตามระเบียบวาระการประชุมมาเป็นเวลาพอสมควรแล้ว นายอัครวิทย์
สุมาวงค์ รองประธานคณะกรรมการธิการวิสามัญ คนที่หนึ่งได้กล่าวขอบคุณกรรมการธิการวิสามัญและ
ผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่านแล้วกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๑.๕๐ นาฬิกา

นางสาวพรพนา ปาเฉย นิติกรชำนาญการ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นายสุนทร อินทร์อำ / ตรวจ / ทาน

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการธิการวิสามัญ

วันพุธที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

คณะกรรมการธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา
ของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ได้รับรองบันทึกการประชุมครั้งที่ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๓
พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ในการประชุมครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

(ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์)

ประธานคณะกรรมการธิการวิสามัญ

พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ.

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

นางสาวพรพนา